

Proiect

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

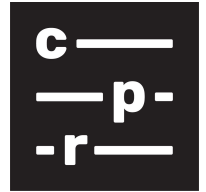
Parlamentul adoptă prezenta lege organică:

Art. I – COD nr. 1163-XIII din 24.04.1997 Codul Fiscal al Republicii Moldova, Republicat în temeiul Hotărîrii Parlamentului nr.1546-XIII din 25.02.1998 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.26-27, art.176, se modifică după cum urmează:

Articolul 129, pct.19), se propune a fi completat cu următorul conținut:
„și cuantumul contribuțiilor fiscale”

Redacția actuală a Art. 129, pct.19): Secret fiscal – orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv informația despre contribuabil ce constituie secret comercial, cu excepția informației despre încălcarea legislației fiscale.

Noua redacție a Art. 129, pct. 19): Secret fiscal – orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv informația despre

contribuabil ce constituie secret comercial, cu excepția informației despre încălcarea legislației fiscale **și quantumul contribuțiilor fiscale**.

Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație (Publicat : 28-07-2000 în Monitorul Oficial Nr. 88-90 art. 664), se modifică după cum urmează:

Art. 1 alin. (2). Lit b) se completează cu următorul conținut:
“cu excepția informației despre quantumul contribuțiilor fiscale”.

Art. 1 alin. (2). Lit d) se completează cu următorul conținut:
“cu excepția informației despre quantumul contribuțiilor fiscale”.

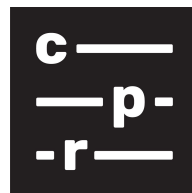
Redacția actuală a Art. 1 alin. (2): Nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangențială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol și se referă la:

b) prezentarea obligatorie a informațiilor prevăzute de lege de către persoane private autorităților publice, instituțiilor publice;

d) furnizarea informațiilor referitoare la propria activitate de către persoane fizice și juridice private, partide și formațiuni social-politice, fundații, asociații obștești.

Noua redacție a Art. 1 alin. (2):

Nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangențială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol și se referă la:

b) prezentarea obligatorie a informațiilor prevăzute de lege de către persoane private autorităților publice, instituțiilor publice, **cu excepția informației despre cuantumul contribuțiilor fiscale;**

d) furnizarea informațiilor referitoare la propria activitate de către persoane fizice și juridice private, partide și formațiuni social-politice, fundații, asociații obștești, **cu excepția informației despre cuantumul contribuțiilor fiscale.**

NOTA INFORMATIVĂ la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

„Secretul este cel mai mare ajutor pentru corupție”,

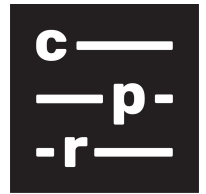
Robert Howell

În ultimii ani, la nivel internațional, există o tendință de creștere a transparenței, mai ales a celei fiscale. Aceasta a început în 2012, dar a luat amploare după publicarea Panama Papers, Paradise Papers și LuxLeaks.¹

În contrast cu aceste tendințe, în Republica Moldova se face tot mai mult abuz de secretizarea anumitor tipuri de informații, invocându-se pretexte, precum securitatea națională și secretul de stat, secretul comercial, secretul fiscal sau protecția datelor cu caracter personal. Lipsa transparenței instituțiilor publice este una din cele mai importante probleme cu care se confruntă presa și societatea civilă din Republica Moldova, dar și cetățenii acestei țări.

---

¹ <https://cpr.md/2019/12/12/de-ce-informatia-despre-impozite-trebuie-sa-fie-publica/>

În prezent, autoritățile fiscale, nu “divulgă” informații despre cuantumul contribuțiilor agenților economici și nici a persoanelor fizice, invocând prevederile art. 129, pct 19). Acest lucru reprezintă o secretizare inutilă, fără oferirea unor argumente întemeiate, or informațiile cu privire la cuantumul contribuțiilor fiscale nu pot periclita activitatea unui sau altui subiect de drept.

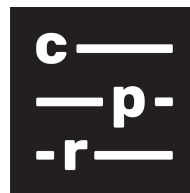
Prin modificarea actuală, bazându-ne pe exemplul altor state ce implementează instrumente de transparență fiscală, dorim **ca informația despre impozitele achitate de persoanele fizice sau juridice să nu mai fie considerată secret fiscal. Este o măsură merită, în cele din urmă, să prevină evaziunea fiscală.**

Republica Moldova se află printre țările cu cel mai înalt grad de evaziune fiscală. În ultimul deceniu, ponderea evaziunii fiscale în PIB, practic, s-a dublat. Evaziunea variază, în funcție de estimări, de la $\frac{1}{3}$ din PIB-ul moldovenesc (1.6 mlrd USD) la $\frac{1}{2}$ din PIB sau mai mult de 2 mlrd USD, generând pierderi uriașe pentru buget. Evaziunea alimentează deficitul bugetar al R. Moldova și crește dependența țării de surse externe de finanțare. Acumulările reduse în buget creează și alte probleme: statul nu mai este în stare să crească investițiile în infrastructură (drumuri, spitale, școli), nu poate majora salariile bugetarilor și nici să majoreze plățile sociale pentru unele categorii mai vulnerabile de cetățeni. [Estimările Băncii Mondiale în ceea ce privește veniturile fiscale \(fără contribuțiile sociale\)](#) ale RM raportate la PIB (un instrument util pentru a măsura cât de bine o țară colectează taxele), indică o pondere mult mai mică, comparativ cu acum un deceniu. Dacă în 2007 acest indicator era de 20.6% (maximum înregistrat), în 2017 acest indicator a coborât la 17.44%. Totodată, indicatorul dat este mai redus, raportat la alte state.²

Cele mai frecvente practici de evaziune fiscală se desfășoară prin evitarea plăților impozitelor și altor contribuții la bugetul de stat care se pun în practică prin: munca la negru - prin plata salariilor neoficiale și eschivarea impozitării; circuitul mărfii fără facturi și alte documente care atestă proveniența legală a mărfii - acest fapt sporește atât evaziunea fiscală, cât și concurența neloială; declarațiile fiscale ce nu corespund cifrelor reale de afaceri - ținerea unei contabilități duble etc. Pentru

---

² <https://cpr.md/2019/12/12/de-ce-informatia-despre-impozite-trebuie-sa-fie-publica/>

evaziune pot fi trași la răspundere atât persoanele juridice (întreprinderi, organizații, instituții), cât și persoanele fizice.³

În unele țări, precum Norvegia, Suedia, Islanda sau Finlanda, s-a renunțat, la un moment dat, parțial sau total, la noțiunea de secret fiscal, publicându-se informații cu privire la contribuțiile fiscale. Aceste guverne au aplicat anumite reguli, de-a lungul timpului, care au devenit tradiții fiscale și care se materializează prin publicarea, pe hârtie sau online, a informațiilor cu privire la contribuabili, lunar, trimestrial, semestrial sau chiar anual. Accesul public la informația legată de impozitele achitate de companii este permisă, spre exemplu, în Japonia, Suedia, Finlanda și Norvegia.

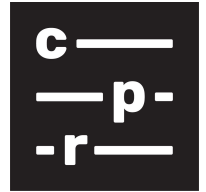
Sancțiunile de ordin pecuniar nu sunt suficient de eficiente pentru a anticipa și ameliora fenomenul evaziunii fiscale - fenomen destul de răspândit în Republica Moldova. Nici controalele organelor fiscale nu diminuează efectele acestui fenomen, mai mult, pe alocuri generează efecte diametral opuse celor dorite - corupția, spre exemplu.

Pierderea confidențialității prin modificarea pe care o propunem în acest caz, va fi parțială, căci vor putea fi solicitate doar informații legate de cuantumul contribuțiilor fiscale, care nu afectează și nu se referă, în cazul persoanelor juridice, la secretele de producere, informațiile cu privire la portofoliul de clienți sau parteneri, detaliile despre furnizori, exportatori, etc.

Desecretizarea acestor informații va contribui la responsabilizarea contribuabililor. Simpla existență a acestor provizii legale va încuraja contribuabilul să plătească taxele conștient și responsabil. Respectarea acestor obligații va putea fi verificată nu doar de către instituțiile statului (așa cum are loc la moment în Republica Moldova), dar și de alte persoane interesate: reprezentanți ai societății civile, mass-media, potențiali concurenți sau parteneri de afaceri etc. Contribuabilii de bună credință vor avea pârghii legale să vegheze asupra activității concurenților susceptibili de concurență neloială și desfășurarea unor activități comerciale lipsite de onestitate și transparență. Fapt ce ar putea contribui la reducerea evaziunii fiscale și la consolidarea unor relații responsabile între autoritățile statului și contribuabili.

Concluzii

³ <https://cpr.md/2019/12/12/de-ce-informatia-despre-impozite-trebuie-sa-fie-publica/>

Secretizarea, în continuare, a contribuțiilor fiscale are sens doar în condițiile în care contribuabilul declară venitul real și statul colectează nivelul corect de taxe. Din păcate, acesta nu este cazul în Republica Moldova.

Transparența impozitelor poate avea un șir de beneficii, cele mai importante fiind descurajarea evaziunii și ameliorarea conformării fiscale. Dat fiind că oricine poate observa discrepanța dintre venit și cheltuieli, plătitorii de taxe pot fi reticenți să raporteze un venit mai mic decât cel real.

De altfel, statele, care practică de ani buni transparența impozitelor (și nu doar), sunt în topul clasamentelor mondiale privind independența justiției, libertatea presei, nivelul de bunăstare al populației și sunt cunoscute pentru un nivel scăzut al evaziunii fiscale și o pondere mai mare a impozitelor raportate la PIB, dar și un nivel (foarte) scăzut al corupției.

Ținând cont de efectele nocive ale evaziunii fiscale asupra dezvoltării economiei Republicii Moldova și evidențierea legăturii strânse între propagarea acestui fenomen și lipsa transparenței datelor fiscale, se impune modificarea abordării cu privire la oferirea unor provizii legale adecvate și eficiente pentru sporirea responsabilității contribuabililor.

Includerea informațiilor cu privire la quantumul contribuțiilor fiscale la capitolul *informații de interes public* reprezintă un prim pas pentru consolidarea unei asemenea abordări.